DOMSTOLENS DOM (tredje afdeling)
12. marts 1987 *

I sag 215/85,

angående en anmodning, som Bundesverwaltungsgericht i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag

Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung

mod

Raiffeisen Hauptgenossenschaft eG,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 6, stk. 1, femte led, i Kommissionens forordning nr. 1570/77 af 11. juli 1977 om tillæg og fradrag for korn i forbindelse med intervention (EFT L 174, s. 18),

har

DOMSTOLEN (tredje afdeling),

sammensat af afdelingsformanden Y. Galmot, dommerne U. Everling og J. C. Moitinho de Almeida,

generaladvokat: G. F. Mancini
justitssekretær: fuldmægtig D. Louterman

efter at der er afgivet skriftlige indlæg af

— sagsøgeren i hovedsagen, Raiffeisen Hauptgenossenschaft eG, ved advokat Festge, Hamburg,

— sagsøgte i hovedsagen, Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung, ved advokat Stockburger, Frankfurt am Main, under den skriftlige forhandling,

* Processprog: Tysk.

— Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Dierk Booss,

på grundlag af retsmøderapporten og efter mundtlig forhandling den 24. september 1986,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 11. december 1986,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 9. maj 1985, indgået til Domstolen den 17. juli 1985, har Bundesverwaltungsgericht i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt fire præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen og gyldigheden af artikel 6, stk. 1, femte led, i Kommissionens forordning nr. 1570/77 af 11. juli 1977 om tillæg og fradrag for korn i forbindelse med intervention (EFT L 174, s. 18).

2 Spørgsmålene er blevet rejst under en sag mellem et andelsselskab, Raiffeisen Hauptgenossenschaft eG (herefter benævnt »andelsselskabet Raiffeisen«), sagsøgeren i hovedsagen, og Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung (herefter benævnt »BALM«).

3 Andelsselskabet Raiffeisen anfægtede for Verwaltungsgericht BALM's afgørelser, der afviste dets krav om et særligt tillæg for i alt 29 706 tons rug til brødfremstilling høstet i 1978 og aftaget af BALM i perioden august 1978 — januar 1979. BALM havde afvist kravene med den begrundelse, at rugen ikke opfyldte kvalitetsbetingelserne i artikel 6, stk. 1, femte led, i forordning nr. 1570/77, hvorefter interventionsorganerne ved intervention kan gøre brug af et særligt tillæg for rug af en specielt god kvalitet, der gør den anvendelig til brødfremstilling, for så vidt som »amylogramenhederne på grundlag af formaling af alle kornets bestanddele, herunder kim, ved en forklistringstemperatur for stivelsen på mindst 63 °C ikke ligger under 200 enheder«.

4 Ifølge BALM var det ikke tilstrækkeligt til udbetaling af det særlige tillæg, at minimummet på 200 amylogramenheder på grundlag af formaling af alle kornets bestanddele, herunder kim, ved en temperatur for stivelsen på 63 °C opnås på amylogramkurvens faldende afsnit.

5 Verwaltungsgericht gav BALM medhold og afsagde frifindelsesdom. Verwaltungsgerichtshof, hvortil dommen herefter blev indanket, bestemte derimod, at tillægget skulle udbetales, idet denne appelinstans fandt det ligegyldigt, om den foreskrevne amylogramværdi blev opnået under stivelsens tiltagende eller aftagende viskositet.

6 BALM indgav revisonsanke til prøvelse af denne afgørelse ved Bundesverwaltungsgericht, som udsatte sagen og forelagde Domstolen følgende spørgsmål:

»1) Skal udtrykket 'forklistringstemperatur' i artikel 6, stk. 1, femte led, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1570/77 af 11. juli 1977 om tillæg og fradrag for korn i forbindelse med intervention, som oprindeligt affattet, dvs. før ændringen ved artikel 1, stk. 4, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 2160/84 af 26. juli 1984, fortolkes:

a) således, at samtlige temperaturer, der opnås under forklistringsprocessen er 'forklistringstemperaturer', eller

b) således, at kun den temperatur, ved hvilken den maksimale viskositet opnås, er 'forklistringstemperaturen'?

2) Såfremt spørgsmål 1 a) besvares bekræftende: Skal bestemmelsen i øvrigt i artikel 6, stk. 1, femte led, i nævnte forordning fortolkes:

a) således, at en amylogramværdi på ikke under 200 enheder ved en forklistringstemperatur på mindst 63 °C skal være opnået på amylogramkurvens stigende afsnit, eller

b) således, at det er tilstrækkeligt, at amylogramkurven i dens på ny faldende afsnit ved en forklistringstemperatur på mindst 63 °C ikke udviser mindre end 200 enheder?

3) Såfremt spørgsmål 1 b) eller spørgsmål 2 a) besvares bekræftende:

indeholder fællesskabsretten en til artikel 3, stk. 1, i Forbundsrepublikken Tysklands forfatning svarende almindelig lighedsgrundsætning, hvorefter Rådet og Kommissionen som lovgiver er forpligtet til at behandle lige (= ligeværdige) forhold lige og således tillægge disse samme retsfølge?

4) Såfremt spørgsmål 3 besvares bekræftende:

er bestemmelsen i artikel 6, stk. 1, femte led, i førnævnte forordning retsstridig som stridende mod lighedsgrundsætningen, fordi — efter sagsøgerens opfattelse —

a) rug egnet til brødfremstilling som omhandlet i bestemmelsen, hvis amylogramkurve i sit stigende afsnit ved en forklistringstemperatur på mindst 63 °C udviser et antal amylogramenheder på ikke under 200, og

b) det i sagen omhandlede rug egnet til brødfremstilling, som i enkelttilfælde udviser et antal amylogramenheder:

— på 610 eller 470 ved en forklistringstemperatur på 61 °C på amylogramkurvens stigende afsnit, og

— på 560 hhv. 390 ved en forklistringstemperatur på 63 °C på amylogramkurvens faldende afsnit

er af samme kvalitet og således berettiget til samme kvalitetstillæg?«

7 Vedrørende de pågældende fællesskabsregler og de indlæg, der er indgivet af parterne i hovedsagen og af Kommissionen, henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende, såfremt det på de enkelte punkter er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

Første spørgsmål

8 Med det første spørgsmål ønsker den nationale ret i det væsentlige oplyst, hvilken temperatur begrebet forklistringstemperatur i artikel 6, stk. 1, femte led, i forordning nr. 1570/77 henviser til.

9 Andelsselskabet Raiffeisen har gjort gældende, at en analyse af målingen og bestemmelsen af rugmelets viskositet ved hjælp af en amylograf af Brabender-typen viser, at begrebet forklistringstemperatur omfatter hele temperaturforløbet mellem 25 °C og 90 °C, der kontrolleres under målingsproceduren, eller i det mindste mellem 48 °C og 75 °C, da der i dette andet interval er en stærk stigning og et stærkt fald i forklistringen. Det er derfor tilstrækkeligt, at amylogramkurven ved en forklistringstemperatur på mindst 63 °C ikke ligger under 200 enheder på kurvens faldende afsnit.

10 BALM og Kommissionen har derimod gjort gældende, at begrebet forklistringstemperatur udelukkende henviser til den temperatur, der opnås ved den maksimale viskositet.

11 Det bemærkes, at artikel 7, stk. 2, i Rådets forordning nr. 2727/75 af 29. oktober 1975 om den fælles markedsordning for korn (EFT L 281, s. 1), som ændret ved Rådets forordning nr. 1143/76 af 17. maj 1976 (EFT L 130, s. 1) bl. a. bestemmer, at dersom kornets kvalitet afviger fra den standardkvalitet, for hvilken interventionsprisen er fastsat, berigtiges denne ved tillæg og fradrag. Desuden bestemmer artiklen, at der ved fastsættelsen af interventionsprisen kan anvendes et særligt tillæg for rug egnet til brødproduktion med særlige kvalitetsegenskaber.

12 Med hensyn til dette særlige tillæg angiver artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 1570/77 nærmere, hvilke kvalitetsegenskaber der kræves, idet der skal være tale om rug, hvis specielt gode kvalitet, der er detaljeret beskrevet, gør den anvendelig til brødfremstilling.

13 Heraf fremgår, at formålet og meningen med artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 1570/77 er at sikre, at der kun gives et særligt tillæg til rug, hvis kvalitet ikke blot

er højere end den standardkvalitet, for hvilken interventionsprisen er fastsat, men som er speciel høj.

14 Det således fastsatte kvalitetskrav er i øvrigt skærpet i sammenligning med artikel 5, stk. 2, i forordning nr. 1629/77 vedrørende bageegnet blød hvede, som blot skal være »sund, sædvanlig handelsmæssig kvalitet«, for at de særlige interventionsforanstaltninger kan anvendes.

15 Andelsselskabet Raiffeisen's fortolkning af den omhandlede bestemmelse tager imidlertid ikke hensyn til de nævnte kvalitetetsmål. Det følger nemlig af de oplysninger, der er afgivet af de sagkyndige under den mundtlige forhandling, at skorpen løsner sig betydeligt, når der er tale om produkter med et højt antal amylogramenheder, men med forklistringstemperatur på under 63 °C på amylogramkurvens maksimum, og at der består en tendens til ansamling af vand under skorpen, samt en meget svag, endog mangelfuld krummeelasticitet.

16 Det følger af de oplysninger, der er meddelt Domstolen, at det kun er den metode, der er kendt under betegnelsen »Brabender-metoden«, hvorefter den maksimale viskositet skal være opnået ved en temperatur på mindst 63 °C, der er forenelig med fællesskabsreglernes formål.

17 Denne metode svarer i øvrigt til den, der blev vedtaget af International Cerealforening den 10. marts 1976, nogle måneder før udstedelsen af Kommissionens forordning nr. 1833/76 af 28. juli 1976 (EFT L 203, s. 28), hvori det i første betragtning erkendtes, at »da de kvalitetskrav, der kræves opfyldt for ydelse af dette særlige tillæg, ikke længere svarer til de nuværende handelsmæssige sædvaner«, burde der ske en ændring af de gældende bestemmelser for at tilpasse dem til markedssædvanerne. Med henblik herpå vedtog Kommissionen den metode, som går igen i artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 1570/77.

18 Det fremgår således, at indførelsen af temperaturelementet ved forordning nr. 1833/76 ikke ville give mening, hvis der ikke var sammenhæng mellem temperaturen og den maksimale viskositet. En metode, som ikke tager hensyn til denne sammenhæng er ikke kendt af videnskaben og ville ikke have ændret ved den tidligere situation således, at virkeliggørelsen af formålene med de nye regler blev sikret.

19 Selv om det må erkendes, at ordlyden af artikel 6 i forordning nr. 1570/77 ikke er klar, kan en forsigtig erhvervsdrivende ikke lade disse overvejelser ude af betragtning, men må fortolke bestemmelsen således, at den henviser til Brabender-metoden.

20 Under disse omstændigheder må det første spørgsmål besvares således, at begrebet forklistringstemperatur i artikel 6, stk. 1, femte led, i Kommissionens forordning nr. 1570/77 af 11. juli 1977 skal fortolkes således, at det henviser til den temperatur på mindst 63 °C, der opnås ved dejens maksimale viskositet.

Andet spørgsmål

21 Besvarelsen af det første spørgsmål indebærer, at det andet spørgsmål bliver overflødigt.

Tredje og fjerde spørgsmål

22 Tredje og fjerde spørgsmål vedrører spørgsmålet om, hvorvidt de pågældende fællesskabsregler eventuelt er i strid med lighedsgrundsætningen.

23 I den anledning bemærkes, at det generelle lighedsprincip efter Domstolens faste praksis er et af de grundlæggende principper inden for fællesskabsretten; efter dette princip må ensartede situationer ikke behandles forskelligt, medmindre en forskellig behandling er objektivt begrundet.

24 Andelsselskabet Raiffeisen har gjort gældende, at resultatet af de foretagne analyser og bageforsøg ifølge rapporten fra Aberham-laboratoriet viser, at rug med en amylogramværdi på 470-610 amylogramenheder ved 61 °C bør betragtes som værende af samme kvalitet som rug med en amylogramværdi på mindst 200 på kurvens stigende afsnit ved en forklistringstemperatur på mindst 63 °C. I denne forbindelse har andelsselskabet Raiffeisen også henvist til den artikel af professorerne A. Bolling og D. Weipert, der er vedlagt forelæggelseskendelsen som bilag 3.

25 Kommissionen har derimod anført, at den specielt gode kvalitet, der er nævnt i artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 1570/77 kun kan konstateres ved en kontrol ifølge Brabender-metoden, hvor den maksimale viskositet opnås ved en temperatur på 63 °C. Følgelig kan rugens kvalitet meget vel være god, hvis amylogramkurven har et andet forløb, men den svarer ikke længere til den ensartede og specielt gode kvalitet, fællesskabslovgiver tilsigter.

26 Det bemærkes, at Brabender-metoden, som anført ovenfor, er internationalt anerkendt. Under disse omstændigheder har Kommissionen ikke overskredet grænserne for det skøn, den har på et sådant område, ved at antage, at rug, hvis maksimale viskositet opnås ved en lavere temperatur end 63 °C, ikke har samme kvalitet som rug, der opfylder kriteriet i den omtvistede bestemmelse.

27 Tredje og fjerde spørgsmål må derfor besvares således, at det ikke er i strid med lighedsgrundsætningen, at artikel 6, stk. 1, femte led, i Kommissionens forordning nr. 1570/77 bestemmer, at det særlige tillæg kun skal ydes til producenter af rug, hvis kvalitet opfylder de kriterier, der er fastsat i bestemmelsen.

Sagens omkostninger

28 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale domstol, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (tredje afdeling),

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Bundesverwaltungsgericht ved kendelse af 9. maj 1985, for ret:

1) **Begrebet forklistringstemperatur i artikel 6, stk. 1, femte led, i Kommissionens forordning nr. 1570/77 af 11. juli 1977 skal fortolkes således, at det henviser til den temperatur på mindst 63 °C, der opnås ved dejens maksimale viskositet.**

2) **Det er ikke i strid med lighedsgrundsætningen, at artikel 6, stk. 1, femte led, i Kommissionens forordning nr. 1570/77 bestemmer, at det særlige tillæg kun skal ydes til producenter af rug, hvis kvalitet opfylder de kriterier, der er fastsat i bestemmelsen.**

Galmot Everling Moitinho de Almeida

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 12. marts 1987.

P. Heim
Justitssekretær

Y. Galmot
Formand for tredje afdeling